

Els problemes de conducta en persones amb discapacitat intel·lectual

Els problemes de conducta en persones amb discapacitat intel·lectual (DI) són freqüents i representen força malestar en les famílies i entorns que els pateixen. Es calcula que fins al 60% de les persones amb DI poden presentar problemes de conducta. Quan parlem de problemes de conducta, ens referim a: autolesions, agressions als altres, no respectar les normes, robar, trencar, estripar, destruir, buscar baralles, cridar, ofendre, mentir, manipular...entre d'altres. Aquests problemes han de tenir una intensitat, freqüència i durada que pugui comprometre la integritat de la pròpia persona o dels altres, o bé que limiti les activitats de la persona o restringeixi significativament la seva participació dins de la comunitat. La situació de confinament actual que estem vivint, pot fer que aquests problemes de conducta sorgeixin o augmentin d'intensitat.

Poden tenir diverses **causes**:

- Poden ser un **síntoma d'un trastorn psiquiàtric**, on serà necessari realitzar una avaluació psicològica i psiquiàtrica acurada per tal de determinar el diagnòstic. Per exemple, si una persona amb DI agredeix als altres, crida, trenca coses, etc. s'hauria de valorar i determinar si podria estar patint un brot psicòtic, o si bé, es podria tractar d'un quadre depressiu.
- També pot passar que la persona amb DI tingui algun **problema mèdic** (com per exemple, mal de queixal, mal de cap, etc.) i la seva manera d'expressar aquest mal és a través de conductes disruptives.
- Les persones amb DI, en ocasions, ens poden **expressar angouxa o patiment** per algun esdeveniment en el seu entorn (com per exemple, algun canvi en la rutina) a través de conductes auto i hetero-agressives, i en persones amb una DI greu, les autolesions poden representar una manera d'autoestimulació.

- Els problemes conductuals també poder representar una característica del **fenotipus** d'algunes síndromes genètiques que cursen amb DI, és a dir, una conducta disruptiva pot ser una característica típica d'una síndrome.

Un cop identificada la causa del problema de comportament, podem establir diferents **estratègies** que ens ajudin a prevenir aquestes situacions:

- Una de les més utilitzades és **l'adaptació de l'entorn**, per tal de crear un ambient adaptat a les necessitats, interessos i capacitats de la persona amb DI; que els ajudi a planificar l'espai i el temps; a anticipar; que afavoreixi la comunicació i que fomenti la seva autonomia. També és important identificar els indicadors o estímuls que puguin provocar les conductes problemàtiques per retirar-los.
- També hem de treballar **l'entrada d'informació a través de diferents sentits**. En ocasions, ens pot resultar útil reforçar el missatge que li diem verbalment amb estímuls visuals (pictogrames, dibuixos, etc.), així com amb experiències tàctils o propioceptives, creant una situació comunicativa a través d'experiències corporals senzilles.
- Finalment, és necessari ajudar a la persona amb DI a elaborar estratègies relacionades amb la **identificació de les emocions i les seves conseqüències** en les diverses situacions socials, així com a reconèixer els indicadors o senyals d'alerta que avisen de l'aparició d'un problema. És important incidir en expressar les emocions que sentim, desenvolupar empatia vers l'altre, comprendre les normes socialment acceptades i les relacions interpersonals i emocionals, per tal d'afavorir una millor comprensió i de poder donar una resposta ajustada a la interacció amb el seu entorn. Un exemple d'activitat d'aquest tipus podria ser utilitzar historietes o seqüències per il·lustrar les conseqüències de diferents conductes inadequades i les emocions que resulten d'aquestes accions.

En conclusió, els problemes de conducta poden millorar amb atenció psicològica i, depenent del cas, amb tractament farmacològic, sempre en continuada revisió per poder ajustar-lo en funció de l'evolució. Quan ens trobem amb una persona amb DI que presenta problemes de conducta, és necessari poder realitzar un diagnòstic psiquiàtric i psicològic acurat que ens ajudi a entendre la seva causa i/o origen per tal d'establir un conjunt de pautes o estratègies a seguir per ajudar a la persona i al seu entorn a aconseguir una bona qualitat de vida.

